

Malmö 2023-03-27

Till: Bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell

Bäste Johan Forssell,

Barnfonden är en barnrättsorganisation baserad i Malmö och arbetar med samhällen i Asien, Afrika och Latinamerika. Under de senaste 30 åren har vi sett betydande förändringar i de samhällen vi arbetar med, från förbättrad skolgång, tillgång till rent och rinnande vatten, bättre hälsovårdstjänster, förbättrade inkomster och ett informerat och motiverat civilsamhälle som ställer krav på sina egna regeringar och lokala myndigheter för att driva på för fattigdomsbekämpning, utveckling och mänskliga rättigheter. Eftersom vi arbetar för att förbättra livet för barn försöker vi också anpassa till och förbereda för klimatförändringarna genom att informera, förbereda och engagera det civila samhället för att vidta nödvändiga och brådskande åtgärder.

Men vi behöver ett ökat stöd till civilsamhället, som regeringen lovat.

Vi är mycket medvetna om hur behoven hos de barn och familjer vi arbetar med i allt högre grad påverkas av försämrade miljö- och klimatförhållanden som förvärrar befintliga påfrestningar, äventyrar och undergräver ansträngningarna att skydda och förbättra resultaten för unga. Det handlar bland annat om minskad tillgång till hälso- och sjukvård och utbildning genom tvångsarbete och fysiskt våld.

Barnfonden stöder uppfattningen att ett aktivt och demokratiskt civilsamhälle gör det möjligt för människor att komma samman och hantera gemensamma problem, samt att få en starkare röst i samhället. Detta är helt avgörande i länder som lider av fattigdom och förtryck.

Därför var det med glädje som vi noterade regeringens löfte att öka andelen stöd till civilsamhället i biståndet, men med besvikelse som vi inte såg någon satsning på detta i budgeten.

Nu finns en ny chans, med de 1,2 miljarder som finns kvar att fördela till biståndsverksamhet i vårändringsbudgeten. Inom plattformen CONCORD Sverige har vi analyserat februariprognoserna från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, och konstaterat att denna summa av budgeterade asylavräkningar inte kommer att nyttjas av dem. Därför finns redan minst 1,2 miljarder att fördela till biståndsverksamhet i vårbudgeten.

Det är bra att detta gör en ökning av biståndsverksamheten möjlig. Det uppväger inte hela den minskning av biståndet som regeringen tidigare gjort, men det ger en ny möjlighet att leva upp till åtagandena i den politik som regeringen lagt fast.

Varje krona för mänsklig säkerhet, mänskliga rättigheter, mänsklig utveckling och mänsklighetens framtid på en levande planet är viktig och kan via lokalt förankrade krafter i

civilsamhället göra skillnad i människors liv. Det behövs mer än någonsin i den perfekta storm som spridit sig över världen med konflikter, ekonomiska kriser och ökad ojämlikhet, hungerkris, miljö- och klimatkris, och backlash för jämställdhet och demokrati.

Barnfonden stödjer Concords rekommendationer till Dig och regeringen för utdelningen av de 1,2 miljarderna:

1. Avsätt ytterligare en halv miljard till civilsamhällesanslaget

Med ytterligare en halv miljard till detta anslag lever regeringen tydligt upp till löftet om att öka andelen bistånd till civilsamhället. Anslagspost 5 i budgeten är den del av biståndet som uttryckligen syftar till att stärka ett fritt och demokratiskt civilsamhälle i Sveriges samarbetsländer, med kapacitet att bidra till bättre villkor för människor. Dessutom ger mer resurser till detta anslag också mer till flera andra av regeringen prioriterade områden, som jämställdhet, klimat och miljö, hälsa samt stöd till demokratikämpar och människorättsförsvarare.

2. Säkerställ att satsningen på civilsamhället blir en långsiktig inriktning

Regeringen har effektivitet, transparens och långsiktighet som ledord i biståndspolitik. Lägg stödet till civilsamhället via anslagspost 5 på en ny och högre nivå och kommunicera att denna nivå är det nya normala även på sikt, så att ryckighet och onödig byråkrati undviks och avtalsparter inom det svenska biståndet kan fokusera på innehåll och resultat.

3. Ta chansen att leva upp till försummade löften ur regeringens "Bana för bistånd"

Det finns även andra exempel på att minskningar av anslag i biståndsbudgeten slog hårt mot uttalade prioriteringar i regeringens egen politik. Här finns det nu en chans att tillföra resurser till sådana prioriteringar. Barnfonden efterlyser en satsning på civilsamhället för att ta itu med klimatanpassning som adresserar:

- de brådskande "nu"-åtgärderna, såsom att stödja samhällen i de mest klimat känsliga länderna för att förutse och mildra katastrofer. Detta inbegriper stöd till system för tidig varning och föregripande åtgärder – som beräknas vara upp till 10 gånger mer kostnadseffektiva än traditionellt humanitärt bistånd.
- de kloka "snart"-åtgärderna, som gör samhällen redo för de kommande åren när konsekvenserna av ett förändrat klimat i allt snabbare takt ökar. Detta inbegriper att utbilda och engagera det civila samhället när de bidrar till att stabilisera familjer för framtida chocker, och samtidigt sträva efter att uppnå målen för hållbar utveckling.
- de väsentliga "framtida" åtgärderna, såsom strategisk planering inom såväl geografiska områden som tematiska områden som migration, hälsa, utbildning och försörjning så att samhällen är redo för en framtid som ser annorlunda ut.

barnfonden

Vi kan inte se något av ovanstående hända utan engagemang från ett starkt, medvetet och aktivt civilt samhälle. Och vi behöver sådana investeringar för att lindra den hunger, törst, sjukdom och konflikt som redan plågar många samhällen och i slutändan påverkar oss i Sverige. Visst kan vi och våra internationella samarbetsorganisationer förvänta oss att Du och regeringen i vårbudgeten infriar löftet och använder de outnyttjade 1,2 miljarderna till att öka andelen bistånd som går till civilsamhället?

Vänliga hälsningar,

Martina Hibell
Generalsekreterare
Barnfonden